

کلان داده و آینده علوم انسانی-اجتماعی

گزارش شماره ۴

خرداد ماه ۱۳۹۸

تهیه شده در: پژوهشگاه مرکز ملی فضای مجازی-گروه مطالعات فرهنگی و اجتماعی
تهیه کننده: یحیی شعبانی (دانشجوی دکتری پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی)
ناظر علمی: امیررضا باقرپور شیرازی

سرشناسه	شعبانی، یحیی - ۱۳۹۸ -
عنوان و بدیدآورنده	کلان داده و آینده علوم انسانی - اجتماعی / تهیه کننده یحیی شعبانی ؛ ناظر علمی امیررضا باقرپور شیرازی ؛ [تهیه کننده پژوهشگاه فضای مجازی و گروه مطالعات فرهنگی و اجتماعی] .
مشخصات نشر	تهران : پژوهشگاه فضای مجازی ، ۱۳۹۸ .
مشخصات ظاهری	۳۴ص؛ ۲۱/۵×۱۴/۵ س م .
شابک	۹۷۸-۶۲۲-۹۷۲۳۰-۵-۰
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	کتابنامه
موضوع	علوم انسانی رقمی Digital humanities علوم اجتماعی -- داده پردازش Social sciences -- Data processing داده های کلان Big data داده کاوی Data mining
شناسه افزوده	باقرپور شیرازی، امیررضا، ۱۳۶۱ -
شناسه افزوده	پژوهشگاه فضای مجازی
شناسه افزوده	پژوهشگاه فضای مجازی، پژوهشکده فرهنگی و اجتماعی
رده بندی کنگره ای	AZ۱۰۵
رده بندی دیویی	۰۰۱/۳۰۲۸۵
شماره کتابشناسی ملی	۸۴۰۴۳۶۵
اطلاعات رکورد کتابشناسی	فیا

نشانی: تهران، میدان آرژانتین، خیابان بیهقی، نبش خیابان ۱۶ غربی، پلاک ۲۰، کدپستی ۱۵۱۵۶۷۳۳۱۱

شماره تماس: ۸۶۱۲۱۰۶۱ <http://www.majazi.ir>

حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به مرکز ملی فضای مجازی است و استفاده از مطالب آن صرفاً با ذکر مأخذ
بلامانع است.

محتوای انتشار یافته در این گزارش الزاماً بیانگر دیدگاه مرکز ملی فضای مجازی نیست

سخن نخست

فضای مجازی با شتاب شگرف و روبه‌ترایدی که در حال بطن و گسترش است تمام ساحات اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی زندگی بشر را در نور دیده و حرور بخش بزرگی از زندگی واقعی را در خود فرو برده و حیات متفاوت و جدیدی به آن می‌دهد. لذا به نظری رسد و نگاه کلان به فضای مجازی وجود دارد؛ نگاه اول که بالانص در ابتدای رشد و تکوین فضای مجازی مسلط شده بود، آن را همچون ابزاری کنارساز ابزارهای بشری تصویری کرد که تنها طریقت داشت. اما نگاه دوم، در فیه رشد تحولات خیره‌کننده فضای مجازی و سید گسترش آن در حوزه‌های مختلف بشری در یک وجهه اخیر آن را چون سکویی می‌داند که بیار فراتر از شان ابزاری حیات انسان‌ها را سامان جدیدی داده و ادعای تمدن نویی را دارد. رویکردی که از فضا از چشمان بصیر رهبر انقلاب نیز دور مانده و انتظاری تدینی از فضای مجازی در ایران را مطالبه داشته‌اند.

در همین راستا گزارش‌های عصر فضای مجازی تلاش می‌کند تا فهم سازمان‌ها و دستگاه‌های مرتبط با حوزه‌ی فضای مجازی را ارتقاء بخشد و آن‌ها را برای مواجهه فعال و خردمندانه با تحولات این عرصه می‌سازد.

سید ابوالحسن فیروزآبادی
دبیر شورای عالی و رئیس مرکز ملی فضای مجازی

فهرست مطالب

۱- مقدمه: سیل داده‌ها.....	۴
۲- تغییر پارادایم به سوی علوم اجتماعی محاسباتی.....	۸
۱-۲ حیات/داده.....	۱۱
۲-۲ ذهن/ماشین.....	۱۲
۳-۲ استقراء/استنتاج.....	۱۳
۳- تغییر روش‌های آماری با ظهور کلان داده‌ها: نمونه‌برداری ایستا و دینامیک.....	۱۴
۴- انقلاب داده‌ای و پیامدهای آن: تغییر پارادایم در علم.....	۱۷
۱-۴ پایان نظریه: باززایی تجربه‌گرایی.....	۱۸
۵- علم داده-رهنمون: از علوم معرفت-محور به علوم داده-محور.....	۲۰
۶- کلان داده‌ها و رویکرد پوزیتیویستی در علوم انسانی.....	۲۱
۷- علوم انسانی دیجیتال و از دست رفتن لحن و رتوریک انسانی.....	۲۲
۸- آرشیو و روایت: کلان داده و علوم اجتماعی تاریخی.....	۲۴
۹- نتیجه‌گیری: فرآیند به جای ساختار.....	۲۸
۱۰- منابع.....	۲۹